

Чекмарьова Л. Ю.

заступник декана факультету адвокатури з наукової роботи,
асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів
та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Для формування демократичної правової держави важливим вектором повинно стати створення такої правоохоронної системи, яка буде здатна запобігати, припиняти і якісно розслідувати злочини, в тому числі вчинені і високопосадовцями. З цією метою в Україні функціонує Державне бюро розслідувань. Державне бюро розслідувань є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

Важливим напрямом у розвитку професійних та особистих навичок працівників Державного бюро розслідувань (далі — ДБР) є підвищення їх кваліфікації. Це процес під час якого підвищується рівень готовності особи до виконання поставлених завдань й обов'язків або набуття особою здатності виконувати додаткові завдання та обов'язки шляхом набуття нових знань і вмінь у межах професійної діяльності або галузі знань (Про вищу освіту: Закон України від 1 лип. 2014 р. // Відом. Верхов. Ради України. — 2014. — № 37–38. — Ст. 2004).

Відповідно до Стратегічної програми діяльності ДБР на 2017–2022 роки підвищення кваліфікації планується здійснювати в таких формах: 1. програми навчальних курсів та тренінгів на базі юридичних вузів, які здійснюють підготовку кадрів для слідчих і оперативних підрозділів правоохоронних органів України; 2. тренінги та навчальні курси експертів слідчих органів інших країн; 3. обмін досвідом, стажування у слідчих органах в інших країнах (Стратегічна програма діяльності ДБР на 2017–2022 роки. — Київ, 2017. — С. 13).

О. М. Домашенко зазначає, що підвищення кваліфікації повинно здійснюватися в таких формах: 1) проходження відповідних курсів у вищих навчальних закладах; 2) самостійне навчання; 3) науково-практичні конференції та міжвідомчі семінари (Домашенко О. М. Роль професійного навчання у запобіганні тактичним помилкам в слідчій діяльності / О. М. Домашенко // Питання боротьби зі злочинністю. — 2015. — Вип. 30. — С. 127).

На навчальних курсах та тренінгах у вищих навчальних закладах необхідно більше уваги приділяти саме практичним питанням організації та діяльності ДБР, організації розслідування злочинів, з по-

дальшим моделюванням процесу, роботі з узагальнення досвіду із організації розслідування злочинів, набутого іноземними державами, інших організацій, та забезпечення його практичного використання у межах законодавства України.

Слушно зазначає О. М. Домашенко, що під час проходження курсів у вищих навчальних закладах необхідно: а) при проведенні занять розглянути теми, що стосуються проблемних питань організації та процесу розслідування злочинів на сучасному етапі; б) тематику занять присвятити конкретному напрямку діяльності слідчих, інакше кажучи, враховувати їх спеціалізацію; в) використовувати не лише традиційні форми навчання — лекції та семінарські заняття, а й більш активні, такі як практичні заняття з аналізом конкретних ситуацій, матеріалів кримінальних проваджень та проблемних ситуацій, вирішення яких становить значні труднощі (Домашенко О. М. Роль професійного навчання у запобіганні тактичним помилкам в слідчій діяльності / О. М. Домашенко // Питання боротьби зі злочинністю. — 2015 . — Вип. 30. — С. 122–128).

В системі ДБР планується створення Академії та Науково-дослідного інституту Державного бюро розслідувань. Саме в Академії планується здійснювати підготовку кадрів та підвищення рівня кваліфікації працівників ДБР.

При цьому питання створення Академії, а також Науково-дослідного інституту, зокрема вирішення їх організаційно-штатних, науково-організаційних, господарських, кадрових питань, буде вирішуватися після забезпечення функціонування Бюро з виконання основних завдань за призначенням, а саме, протягом 2020–2022 рр. (Стратегічна програма діяльності ДБР на 2017–2022 роки. — Київ, 2017. — С. 13).

Необхідно забезпечити на постійній основі участь працівників ДБР у міжнародних заходах, організації проведення робочих зустрічей та експертів слідчих органів інших країн для обговорення проблемних питань діяльності ДБР та обміну практичним досвідом.

Участь в науково-практичних конференціях, семінарах, вебінара та інші наукових заходах, за участю працівників інших правоохоронних органів відіграє важливу роль в процесі підвищення кваліфікації. Обговорення з науковцями, та експертами слідчих органів з України та інших країн проблемних питань дозволяє їх вирішити. Також позитивним буде залучення до роботи експертів з певним стажем роботи у слідчих органах, які зможуть поділитися набутим досвідом.

Отже, ми вважаємо, що підвищення кваліфікації повинно здійснюватися в таких формах: 1) навчальні курси та тренінги у вищих навчальних закладах; 2) науково-практичні конференції, семінари, вебінари та інші наукові заходи, за участю працівників інших право-

охоронних органів; 3) залучення до роботи експертів з певним стажем роботи у слідчих органах, які зможуть поділитися набутим досвідом; 4) участь у міжнародних заходах, робочих зустрічах працівників ДБР та експертів слідчих органів інших країн для обговорення проблемних питань діяльності ДБР та обміну практичним досвідом.

Бадзюнь В. В.

студент 1-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВИНИКНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ

Актуальність створення нових правоохоронних органів в Україні, вирішення проблем щодо їх організації та діяльності пов'язана із потребою в крайній необхідності реформування правоохоронної системи нашої країни на сучасному етапі розвитку. Слід зазначити, що низка вкрай негативних тенденцій в правовій сфері України складають загрозу для швидкої та повноцінної інтеграції до високорозвинутого співтовариства європейських країн та входження нашої країни до Європейського Союзу. До таких явищ ми можемо віднести злочинність, тотальну корупцію, правовий нігілізм, що є актуальними не лише для рядових громадян України, але й для кола найвищих державних службовців, осіб, які мають доступ до державних таємниць, суддів, членів уряду.

Так, 12 листопада 2015 року був прийнятий закон «Про державне бюро розслідувань» (далі — ДБР), який набрав чинність 1 березня 2016 року й передбачає створення нового однойменного правоохоронного органу, який б займався розслідуванням справ про вчинення злочинів вищими службовими особами держави. Такі особи мають особливо відповідальне становище і згідно частини першої статті 9 Закону України «Про державну службу» є особами, посади яких віднесено до першої — третьої категорій посад державної служби. Вони працюють судьями та працівниками правоохоронних органів, крім випадків, коли ці злочини віднесено до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України (ст. 5 ЗУ «Про державне бюро розслідувань») (Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.15 р.// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 6, ст.55)

Проте помилковим є твердження, що правову базу для створення ДБР складає лише цей, вищезгаданий нормативний акт. Починаючи